

مانوئل کاسٹلز،
پیٹر ویلتر،
گلدافل بکسل،
یوناس تالبرگ،
اندرس اوہلین و آری کاسوویچ

تحولات حکمرانے در عصر جہانے شدن

حکمرانے جہانے، بازیگران فراملے،
جامعه مدنے جہانے و دموکراسے

کککککککک
نشر نگاه معاصر

ترجمہ می مهدی مقدری

فهرست

- ۱۱ □ مقدمه مترجم
- ۱۵ فصل اول: حکمرانی جهانی و سیاست‌های جهانی
- ۱۵ مقدمه
- ۱۶ بحران مشروعیت سیاسی
- ۱۹ جهانی شدن و دولت
- ۲۱ پروژه‌های جدید حکمرانی
- ۲۴ راه حل مشکلات: تناقض‌های دولت شبکه‌ای
- ۲۶ راه‌های آزمایشی به سوی بازسازی حکمرانی دموکراتیک در عرصه جهانی
- ۲۸ جامعه مدنی جهانی چندبُعدی
- ۳۴ نتیجه‌گیری
- ۴۰ • منابع
- ۴۳ فصل دوم: بازیگران فراملی و سازمان‌های فراملیتی در حکمرانی جهانی
- ۴۳ مقدمه
- ۴۴ از بازیگران غیردولتی به بازیگران فراملی
- ۴۵ مشکلات رویکرد دولت‌محور
- ۴۹ نکات کلیدی

۷۵	فصل سوم: دموکراسی در حکمرانی جهانی
۷۵	مقدمه
۷۸	مدل‌های دموکراسی و ارزش‌های دموکراتیک
۸۱	دموکراسی، بازیگران فراملی و نهادهای بین‌المللی
۸۲	مشارکت
۸۴	پاسخگویی
۸۷	همکاری‌ها و ارزش‌های دموکراتیک در حکمرانی جهانی
۸۸	مشارکت
۹۰	پاسخگویی
۹۱	ویژگی‌های دموکراتیک بازیگران فراملی
۹۳	مشارکت
۹۵	پاسخگویی
۹۷	نتیجه‌گیری
۹۹	• منابع
۱۰۷	فصل چهارم: جهانی شدن، منطقه‌گرایی و ناسیونالیسم
۱۰۷	تحولات ناشی از جهانی شدن
۱۱۰	منطقه‌گرایی
۱۱۱	امنیت دسته‌جمعی و منطقه‌گرایی
۱۱۱	ناسیونالیسم و نقش دولت - ملت
۱۱۳	جهانی شدن، منطقه‌گرایی و ناسیونالیسم
۱۲۴	جامعه امنیتی کثرت‌گرا، رابطه با فرآیندهای سه‌گانه
۱۲۴	تعریف جامعه امنیتی کثرت‌گرا
۱۲۶	جامعه امنیتی کثرت‌گرا: گرایش‌های همگرایی و یکپارچگی
۱۲۷	جامعه امنیتی کثرت‌گرا: گرایش واگرایی میان فرآیندهای سه‌گانه
۱۲۸	روابط پیچیده: بررسی موردی آمریکای لاتین
۱۲۸	منطقه‌گرایی و همگرایی در آمریکای لاتین

۴۹	شرکت‌های چندملیتی به مثابه بازیگران سیاسی
۵۱	جریان‌های مالی و کاهش حاکمیت
۵۲	مثلث تجارت و کاهش حاکمیت
۵۳	داوری‌های نظارتی و کاهش حاکمیت
۵۳	حقوق برون‌مرزی و حاکمیت
۵۴	از قوانین محرومیت داخلی تا تنظیم مجدد جهانی
۵۵	نکات کلیدی
۵۵	گروه‌های غیرقانونی و جنبش‌های آزادی‌بخش به مثابه بازیگران سیاسی
۵۶	جنایتکاران فراملی و تأثیر سیاسی آن‌ها
۵۷	گروه‌های چریکی فراملی و کسب مشروعیت
۵۹	اهمیت مجرمان و چریک‌ها
۶۰	نکات کلیدی
۶۰	سازمان‌های غیردولتی به مثابه بازیگران سیاسی
۶۱	مقام مشورتی در سازمان ملل متحد برای سازمان‌های غیردولتی
۶۱	تعریف سازمان ملل از یک سازمان غیردولتی قابل قبول
۶۳	جهانی شدن اقتصادی و گسترش سازمان‌های غیردولتی
۶۳	جهانی شدن ارتباطات
۶۴	رسانه‌های خبری به مثابه نمایندگان جهانی شدن
۶۴	جنبش سازمان‌های غیردولتی از محلی تا جهانی
۶۶	نکات کلیدی
۶۷	سازمان‌های بین‌المللی به مثابه ساختارهای سیاست جهانی
۶۷	سازمان‌های بین‌المللی به مثابه سیستم
۶۸	تمایز میان سازمان‌های بین‌دولتی و غیردولتی
۶۸	روابط میان سازمان‌های بین‌المللی
۶۹	نکات کلیدی
۶۹	موضوعات و سیستم‌های سیاسی در بستر سیاست جهانی
۷۴	نکات کلیدی

آمریکای لاتین و جهانی شدن ۱۳۰

ناسیونالیسم و نقش ماندگار دولت در آمریکای لاتین ۱۳۲

مرکوسور و جامعه امنیتی کثرت‌گرا ۱۳۳

خلاصه: به هم پیوستگی پیچیده در آمریکای لاتین ۱۳۴

نتیجه‌گیری ۱۳۶

• منابع ۱۳۸

مقدمه مترجم

امروزه، حکمرانی در سطح جهانی دارای ابعاد و چالش‌های جدیدی شده است. چشم‌اندازهای تعمیق دموکراسی که در گزارش توسعه انسانی به آن پرداخته شد، نشان‌دهنده افزایش کثرت‌گرایی در سیاست جهانی، موفقیت کنش‌گران جامعه مدنی در سطوح جهانی و به ویژه در سازمان‌های غیردولتی و کارزارهای بین‌المللی برای دستیابی به تغییرات در مدیریت جهانی کاهش بدهی و اجرای حقوق بشر و مشابه این‌ها بود. این فرآیند، مفهوم حکمرانی در عصر جدید را با تغییر و دگرگونی و تحول معنا همراه کرد.

بی‌شک، اشکال قدیمی حکمرانی - در بخش عمومی، شرکت‌ها و جامعه مدنی - به طور فزاینده‌ای ناکارآمد شده‌اند. طیف گسترده‌ای از بازیگران پویا به میان آمده‌اند. سازمان‌های سلسله‌مراتبی سنتی و از بالا به پایین دیگر اثرگذاری پیشین را ندارند و ناکارآمدی رهبری و بوروکراتیک آن‌ها آشکار گشت؛ در حالی که در دنیای جدید، نوآوری و خلاقیت و راه‌های جمعی و مشارکتی مورد اقبال واقع شده است. از این رو، در سه فصل از این کتاب به صورت مستقیم به بررسی ابعاد مرتبط با حکمرانی جهانی پرداخته شده است.

فصل نخست به تحولات حکمرانی جهانی و سیاست‌های جهانی و به ویژه نقش جامعه مدنی جهانی در تحولات حکمرانی به عنوان یک عنصر بنیادین و محوری اشاره دارد. مانوئل کاستلز به عنوان یک نظریه‌پرداز مشهور در موضوعات حکمرانی و سیاست‌های جهانی، تلاش کرده تا چهره یک حکمرانی دموکراتیک را به عنوان الگویی برای بازسازی حکمرانی در دوران کنونی نشان دهد و از این دریچه به نقش دولت

شبکه‌ای و جامعه مدنی جهانی چندبُعدی اشاره می‌کند. او در این فصل در تلاش است تا شناختی از عوامل واقعی به وجودآورنده بحران‌های سیاسی در حکمرانی جهانی نشان دهد و از سوی دیگر، توان بازسازی شیوه‌های اجماع‌ساز برای تصمیم‌گیری‌های دموکراتیک جهانی را به واسطه تحولات نوین ناشی از جهانی شدن در عرصه‌های سیاسی، فرهنگی و فن‌آوری نمایان سازد. او قصد دارد تا بر ضرورت وجود جامعه مدنی جهانی تأکید کرده و بر بازسازی کنترل مجدد قدرت از سوی مردم در چارچوب نهادهای کارآمد فراملی و یک جامعه مدنی جهانی چندبُعدی با فشارد.

فصل دوم این کتاب، نوشتاری از پیتر ویلتزرا برای تجزیه و تحلیل دقیقی از نقش بازیگران فراملی و سازمان‌های فراملیتی در حکمرانی جهانی در دل خود جای داده است. نویسنده در این فصل بر این مسأله تمرکز کرده که روابط بین‌المللی در اصل تحت تأثیر روابط میان کشورهاست؛ مثل روابط بریتانیا و هند. نهادهای اقتصادی و گروه‌های اجتماعی مانند بانک‌ها، شرکت‌های صنعتی، دانشجویان، مدافعان محیط زیست و سازمان‌های مدافع زنان به عنوان اصل ثانویه (در روابط بین‌الملل) و از جمله عوامل غیردولتی محسوب می‌شوند. این رهیافت دوسطحی، در پی اثرات جهانی شدن به چالش کشیده است. ویلتز در این مقاله به بررسی این می‌پردازد که چگونه سازمان‌های بین‌المللی به مثابه بازیگران سیاسی، ساختارهای حکمرانی جهانی و شکل دادن به سیستم‌های سیاسی در سیاست‌های جهانی شناخته می‌شوند. در این فصل، حتی به نقش شرکت‌های چندملیتی، گروه‌های فراملی غیرقانونی و جنبش‌های آزادی‌بخش نیز به مثابه بازیگران سیاسی در سپهر حکمرانی جهانی پرداخته شده است.

فصل سوم به جایگاه دموکراسی در حکمرانی جهانی می‌پردازد. این‌که نقش‌های جدیدی که بازیگران فراملی و نهادهای بین‌المللی در عرصه حکمرانی جهانی بر عهده گرفته‌اند چگونه سبب ساخت ارزش‌های دموکراسی در عصر جهانی شد. در این نوشتار، یکسبک و همکارانش به همکاری‌ها و ارزش‌های دموکراتیک در حکمرانی جهانی توجه داشته و از این زاویه به توسعه و گسترش ارزش‌های دموکراتیک در حکمرانی جهانی نگریسته‌اند. آن‌چه در این اثر به عنوان یک اصل برشمرده شده است این‌که مشارکت بازیگران فراملی در سپهر سیاست‌گذاری جهانی نشان از دموکراتیزه شدن روزافزون حکمرانی جهانی دارد. نویسندگان با نگاهی مثبت به ارزش‌ها، روندها و

ظرفیت‌های بازیگران فراملی برای گسترش دموکراسی در حکمرانی جهانی پرداخته و البته چالش‌ها و کاستی‌های این فرآیند را نیز بیان می‌کنند.

از سوی دیگر، پدیده جهانی شدن همچنان یکی از بزرگ‌ترین تجربیات جهان معاصر به شمار می‌آید.

فصل چهارم این کتاب با نوشتاری از کاسوویچ، به سه موضوع جهانی شدن، منطقه‌گرایی و ناسیونالیسم اشاره دارد. در واقع، این مقاله به دنبال شکل‌های تغییر یافته و معانی متحول شده از منطقه‌گرایی و ناسیونالیسم در ارتباط با ویژگی‌های پدیده جهانی شدن است و بحران معنای این دو موضوع در عصر جهانی شدن را دنبال می‌کند. در این رهگذر، نویسنده به مسأله جامعه امنیتی کثرت‌گرا و ارتباطات جدید آن با سه موضوع بالا پرداخته است تا برای مخاطب وجوه ملموسی از تحولات این عصر را با بررسی موردی در آمریکای لاتین باز کند.

در پایان باید اشاره کنم که این مجموعه شناخت مطلوبی از پدیده در حال ظهور در عرصه جهانی که همانا «حکمرانی جهانی» باشد؛ پیش روی خواننده قرار می‌دهد و برای دانشجویان، پژوهشگران و علاقه‌مندان به حوزه روابط بین‌الملل و توسعه جهانی گزاره‌ها و دیدگاه‌های جدیدی را بازگویی می‌کند.